

KAVRAM YANILGISI (2)

(...dünden devam)

Erzurumlu İbrâhîm Hakkı Hazretleri, Ma'rifetname'sinde mahab-betin ileri derecesi olan aşkı şöyle tanımlıyor:

'Işk maṣṣâfi iken âşikâr oldu, ﴿۱﴾ قُمْلِهِ ارْفَاحٌ آنَا شِكَارٌ أَلْدُعُ
Cümle ervâh ana şikâr oldu

(Aşk gizli iken açığa çıktı, bütün ruhlar onun tuzağına düştü)

'Işk âsârin eylemiş izhâr, ﴿۲﴾ اَسَارِيْنَ اَعْلَمَ اَذْهَارِيْنَ فَتَبَرِّيْرُ مِنْهُ يَâ زَهْرِيْلِ اَبْسَارِ
Fa'tebir minhu yâ zevî'l-ebsâr

(Aşk eserlerini göstermiştir. Ey gözü olanlar bundan ibret alın!)

'Işk bünyâd-ı her dü-âlemdir, ﴿۳﴾ ثَوْبَانَ اَبْنَى اَلْجَمَادَيْنَ Cevher-i asl-ı rûh-i Âdem'dir

(Aşk iki dünyanın temelidir. Âdem ruhunun asıl özüdür)

'Işktür bil ki mebde-i eşyâ, ﴿۴﴾ نُورُنَدَنْ اَمْلَأَتْ اَسْبَدَيْنَ Cümle nûrundan oldular peydâ

(Bil ki her şeyin başlangıcı aşktır; bütün varlıklar aşk ışığından var olmuşlardır.)

'Işk kân-i 'ulûm-ü 'irfândır, ﴿۵﴾ نُورٌ اَهْلُ اَعْلَمَ اَهْلَ اَرْفَانَ Nûr-i her çeşm-ü cân-i her cândır

(Aşk, bilimlerin ve Tanrısal bilimin kaynağıdır. Her gözün ışığı, her canın canıdır.)

'Işk mânend-i erganûn olmuş,^{اىشک} Her 'ulûm içre zû-fünûn olmuş

(Aşk, erganûn(org)a benzer. Her bilimin içine aşıkın çeşitli dalları salınmıştır.)

'Işkı âyîne-i cemâl anla,^{اىشکي} Sîrr-ı esrâr-ı Zü'l-celâl anla

(Aşkı, Cemâl (güzellik) aynası bil. Onu İhtişâm sâhibi Allah'ın gizemlerinin gizemi bil.)

'Işk hacc-ü hakîkat oldu zekât, ^{اىشک} Teşne dillerde oldur âb-i hayât

(Aşk, erganûn(org)a benzer. Her bilimin içine aşıkın çeşitli dalları salınmıştır.)

'Işktir lezzet-i sıyâm-ü namaz, ^{اىشک} Her dem eyler özüne nâz-ü niyâz

(Oruç ve namazın hakîkati aşktır; her zaman kendi özüne nâz ve niyaz etmektedir.)

'Işk dil tahtı üzere sultandır, Mesel-i mûr zeber ol Süleyman'dır

(Zeber, üst, göğüs demektir. Akıl anlamında kullanılmıştır. Yani akıl karıncaya, aşk ise hükümdar olan Hz. Süleyman'a benzer.)

'Işk sultâni, nâm-ü şân bilmez, Oldur âzâde, hânümân bilmez

(Aşk, pâdişahı ad san tanımadır; o tam özgürdür, âile, hanedan bilmez.)

'Işk bilmez zen-ü benîn-ü benât, Seyyi'iâti eder kamû hasenât

(Aşk kadın, oğul kız tanımadır; kötülükleri de hep güzel yapar (güzel görür))

'Işk-ı pâk içre yoktur aslâ 'ayb, Cümle yeksân ana şehâdet-ü gayb

(Tertemiz aşk içinde asla günah yoktur. Aşk için görünür ve görünmez mahaller hep birdir. (Aşk yapacağını kimseden saklamaz. İnsanların değerlendirmesini düşünmez, açıkta yapmadığını gizlide de yapmaz).)

'Işk hem evvel oldu hem âhir, Cümleden bâtin oldu, hem zâhir

(Aşk hem evveldir, hem sondur. Hem herkesten gizli, hem de kamuya açiktır.)

'İşktir asl-ü fer'-i cûd-ü vücûd, 'İşkdan oldu külliü şey' mevcûd

(Cömertliğin ve varlığın aslı da dalı da aşktır. Her şey aşktan var olmuştur.)

'İşktir 'işk cümle bi't-tahkîk, Hakkı haktır bu sözler et tasdik.

(Her şey gerçekte aşktır aşk! Hakkı, bu sözler gerçektir; bunları doğrula!)

(devamı yarın..)